

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL VYRIAUSYBĖS ĮSTATYMO NR. I-464 VIENUOLIKTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO
PAKEITIMO IR 52 STRAIPSNIO PAKEITIMO BEI ĮSTATYMO PAPILDYMO 53
STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO
(TOLIAU - PROJEKTAS)

(TAP-22-1953, TAP-22-1954; TAIS NR. 22-14361(2), 22-14359(2))

2022-11-21 Nr. NV-3303

Vilnius

Projekto rengėja – Teisingumo ministerija.

Projekto tikslas. Reglamentuoti Europos Žmogaus Teisių Teismo teisėjų bei Europos Sąjungos Teisingumo Teismui padedančių generalinių advokatų, kuriuos į pareigas siūlo Lietuvos Respublika, kandidatūrų siūlymo ir atrankos tvarką.

Dabartinė situacija. Lietuvos Respublikos teisės aktai nereguliuoja Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – EŽTT) teisėjų bei Europos Sąjungos Teisingumo Teismui (toliau – ESTT) padedančių generalinių advokatų, kuriuos į pareigas siūlo Lietuvos Respublika, kandidatūrų siūlymo tvarkos. Siūlant EŽTT teisėjų nuo Lietuvos Respublikos kandidatūras buvo taikomos *ad hoc* procedūros. Be to, Lietuvos Respublikos teisės aktai nereguliuoja kandidatų į ESTT teisėjus, generalinius advokatus, EŽTT teisėjus, kuriuos į pareigas siūlo Lietuvos Respublika, bei į EŽTT *ad hoc* teisėjų sąrašą, kurį teikia Lietuvos Respublika, atrankos tvarkos. Šių kandidatų atrankai buvo taikomos *ad hoc* procedūros.

Projekto esmė. Siūloma nustatyti EŽTT teisėjų, ESTT teisėjų ir generalinių advokatų, kuriuos į pareigas siūlo Lietuvos Respublika, siūlymo tvarką:

- ✓ atranką Vyriausybės nustatyta tvarka vykdo Ministro Pirmininko potvarkiu konkrečiai atrankai sudaryta kandidatų į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjus ir (ar) generalinius advokatus ar Europos Žmogaus Teisių Teismo teisėjus atrankos komisija;
- ✓ atrankos komisiją sudaro 7 nariai: Konstitucinio Teismo deleguotasis teisėjas (komisijos pirmininkas), Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo, Teisėjų tarybos deleguotieji teisėjai, Lietuvos advokatūros Advokatų tarybos deleguotasis atstovas, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigos (nacionalinės žmogaus teisių institucijos) deleguotasis atstovas, Lietuvos teisininkų draugijos deleguotasis atstovas;
- ✓ atrankos komisiją aptarnauja Teisingumo ministerija;
- ✓ atrankos komisija, įvykdžiusi atranką, informuoja teisingumo ministrą apie kandidatus, atitinkančius Vyriausybės nustatytus kriterijus. Teisingumo ministras informuoja Ministrą Pirmininką apie atrinktus kandidatus;
- ✓ Ministras Pirmininkas, įvertinęs kandidatūras, nutarimo dėl konkrečių kandidatų siūlymo projektą teikia Vyriausybei, kartu nurodydamas konkrečių kandidatų siūlymo motyvus;
- ✓ apie kandidatų atranką skelbiama viešai.

Siūloma nustatyti, kad atrankos į EŽTT *ad hoc* teisėjų sąrašą tvarką nustatys Vyriausybė.

Derinimas. Projektas teiktas derinti Konstituciniam Teismui, Lietuvos advokatūrai, Lietuvos teisininkų draugijai, Respublikos Prezidento kanceliarijai, Seimo kontrolierių įstaigai, Teisėjų tarybai, Užsienio reikalų ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai. Lietuvos teisininkų draugija darbine tvarka informavo, jog neprieštaruja, jog Lietuvos teisininkų draugijos narys

būtų deleguojamas į kandidatų atrankų komisijos narius. Projektas patikslintas pagal institucijų pateiktas pastabas ar pasiūlymus, dėl institucijų pastabų, į kurias neatsižvelgta, teikiama derinimo pažyma. Pastabos, į kurias neatsižvelgta, susijusios su atrankos komisijos sudėtimi: Užsienio reikalų ministerijos siūlymas įtraukti valstybinės valdžios institucijų, kurių veiklos sritis susijusi su žmogaus teisių apsauga ar (ir) Europos Sąjungos reikalų koordinavimu, atstovus, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos – visuomenės atstovus (mokslo institucijų atstovus), Teisėjų taryba siūlo įtvirtinti nepriekaištingos reputacijos ir minimalius išsilavinimo ir (ar) kvalifikacijos reikalavimus atrankos komisijos nariams (ne teisėjams); su atrankos komisijos įgaliojimais ir atrankos procedūra – atitinkamai papildytas aiškinamasis raštas paaiškinant, kad Vyriausybės nustatomoje detalioje kandidatų atrankos tvarkoje bus nustatytas atrankos tikslas, detali atrankos organizavimo, vykdymo bei įvykdytos atrankos rezultatų pateikimo tvarka, bus nustatyti kandidatų atrankos kriterijai, atsižvelgiant į, be kita ko, Europos Sąjungos bei Europos Tarybos lygiu galiojančius reikalavimus, kartu bus nustatoma vertinimo sistema bei minimalus balas, ir tik jį surinkę kandidatai būtų pateikiami Ministrui Pirmininkui, kuris priimtų sprendimą dėl konkretaus kandidato pateikimo Vyriausybei, jeigu Respublikos Prezidentas ar Lietuvos Respublikos Seimas nepritartų Vyriausybės siūlomoms kandidatūroms, Ministras Pirmininkas iš atrinktų kandidatų sąrašo siūlytų kitas kandidatūras Respublikos Prezidentui pritarti bei konsultacijoms su Seimu.

Papildoma informacija. EŽTT teisėjo Egidijaus Kūrio, kuris buvo išrinktas į šio teismo narius iš Lietuvos Respublikos pasiūlytų kandidatų, kadencija baigėsi 2022 m. spalio 31 d. Atsižvelgiant į tai bei į Europos Tarybos lygiu įsteigto patariamojo komiteto nuomonę dėl Lietuvos Respublikos pateikto kandidatų į šio teismo narius sąrašo, kyla poreikis kaip įmanoma greičiau įvykdyti naują kandidatų į EŽTT teisėjus atranką ir Europos Tarybos reikiamoms institucijoms pateikti naują Lietuvos Respublikos kandidatų į EŽTT teisėjus sąrašą.

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatoms. Projektas Vyriausybės programos tiesiogiai neįgyvendina.

Projektas įgyvendina Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome atsižvelgti į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2022 m. lapkričio 18 d. išvadoje Nr. NV-3290 pateiktas pastabas ir pasiūlymus ir projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Aušra Balčiūnaitytė

Aušra Balčiūnaitytė, tel. +37052098825; +37066842018, el. p. ausra.balciunaityte@lr.lt